

Geografia României

manual pentru clasa a VIII-a

Octavian MÂNDRUȚ

Ministerul Educației Naționale

Date despre autor:

OCTAVIAN MÂNDRUȚ, doctor în geografie, cercetător științific principal I și cadru didactic la Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, autor de manuale școlare (pentru clasele III-XII), atlase, culegeri de sinteze, lucrări în diferite domenii ale geografiei, ghiduri metodologice, caiete de activitate independentă, cursuri universitare (dintre care amintim: *Geografia regională a României*, *Geografia mediului*, *Geografia Uniunii Europene* (2012), *Elemente de epistemologie a geografiei*, *România – criterii și modele de regionare teritorială* (2011), apărute la Editura „Vasile Goldiș” University Press). Dintre edițiile recente (2013-2014) ale atlaselor, amintim: *România – atlas geografic școlar*, *Atlas geografic școlar*, *Atlas geografic de buzunar*, apărute la Editura Corint.

Redactori: **Daniel Penescu, Mihaela Ivan, Geanina Radu**

Tehnoredactare computerizată: **Andreea Apostol, Gabriela Tache**

Copertă și design: **Walter Riess**

Cartografie: **Petruța Șerban, Gabriela Tache, Andreea Apostol**

Scheme și grafice: **Mihaela Dumitru**

Consultant cartografic: prof. **Ștefan Popescu**

Sursa ilustrațiilor:

fotografii puse la dispoziție de **Mihaela Ivan** și **Nicolae Lazăr**;
diverse lucrări de specialitate

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. **Pompei Cocean**, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca

Prof. univ. dr. **Gheorghe Măhăra**, Universitatea din Oradea

Prof. gr. I **Victor Grigorescu**, Inspectoratul Școlar al Județului Neamț

Editura **CORINT**

Redacția și administrația:

Str. Mihai Eminescu nr. 54 A, sector 1, București

Tel./fax: 021.319.47.97, 021.319.48.20

Difuzarea:

Calea Plevnei nr. 145, sector 6, cod poștal 060012, București

Tel.: 021.319.88.22, 021.319.88.33, 0748.808.083, 0758.225.443. Fax: 021.319.88.66, 021.310.15.30

E-mail: vanzari@edituracorint.ro. Magazin virtual: www.grupulcorint.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

MÂNDRUȚ, OCTAVIAN

Geografia României: manual pentru clasa a VIII-a / Octavian Mândruț. -

București: Corint, 2008

ISBN 978-973-135-315-9

913(498)(075.33)

ISBN: 978-973-135-315-9

Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate Editurii CORINT,
parte componentă a GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

OBIECTIVE

1. Cunoașterea elementelor care definesc poziția geografică a țării noastre.
2. Înțelegerea specificului carpato-danubiano-pontic a teritoriului României.

DICȚIONAR

ALOGEN – care se deosebește prin natură și origine de mediul în care se află.

CARPATIC – referitor la sistemul Munților Carpați; prin țară *carpatică* se înțelege că în alcătuirea reliefului o componentă majoră sunt Carpații.

DANUBIAN – referitor la Dunăre; țările danubiene sunt cele traversate de Dunăre.

PONTIC – referitor la Marea Neagră, denumită în scrierile din trecut „Pontul Euxin”; țările pontice sunt deci cele care au țărm la Marea Neagră.

SPAȚIU CARPATO-DANUBIANO-PONTIC – subdiviziune a spațiului geografic european care cuprinde, în același timp, toate cele trei componente.

România – coordonate europene

A. Poziția geografică

România are o poziție aproape centrală în cadrul continentului european. Situată la distanțe aproape egale (de aproximativ 2800 km) de vestul, nordul și estul continentului, adică de Oceanul Atlantic (Capul Roca), Oceanul Arctic (Capul Nord) și Munții Ural, este mai apropiată (1000 km) de sudul continentului. Această poziție conferă țării noastre predominarea caracteristicilor central-europene de climă și vegetație. Prin arcul carpatic și Dunăre se realizează o legătură mai strânsă cu vestul și centrul Europei (Fig. 1). Poziția matematică este ilustrată de principalele coordonate geografice care traversează teritoriul României și de punctele extreme (DOC 1, Fig. 3).

Paralela de 46° lat. N împarte suprafața țării noastre în două părți egale, intersecția acesteia cu meridianul de 25° long. E determinând, teoretic, centrul țării.

Paralela de 45° lat. N, traversând partea central-sudică a țării noastre, o situează la distanțe egale de Ecuator și de Polul Nord și sugerează influența acestei poziții asupra unor elemente geografice.

În același timp, meridianul de 25° long. E evidențiază poziția României la jumătatea distanței dintre extremitățile estică și vestică ale Europei (Fig. 1, Fig. 2).

B. Consecințe social-economice

În decursul istoriei, teritoriul actual al României a fost neconținut în contact sau chiar inclus în sferile de interese ale unor puteri mondiale sau regionale ale timpului. *Imperiul roman* a avut în Dacia limita lui nord-estică. *Imperiul bizantin* a avut aici limita nordică a influenței sale directe, iar mai apoi, *Imperiul otoman*. *Imperiul rus*, căutând să ajungă spre gurile de vărsare a Dunării, a împins sfera sa de influență directă până la Nistru, apoi până la Prut. *Imperiul habsburgic* a ajuns spre est, în timpul extensiunii sale maxime, până în Oltenia și Bucovina. Sfera de interese geopolitice directe a *Germaniei* s-a extins, în perioada dintre cele două războaie mondiale, până la gurile Dunării și Marea Neagră. După al doilea război mondial România a ajuns în sfera de interese a *fostei Uniuni Sovietice*, iar o parte a teritoriului (dintre Prut și Nistru, precum și nordul Bucovinei) a intrat direct în componența acesteia.

În prezent (Fig. 2), atracția economică a **Uniunii Europene** prezintă un interes major pentru țara noastră. Legăturile economice tradiționale cu vecinii noștri (Bulgaria, Iugoslavia, Ungaria și Ucraina) sau cu alte state din apropiere (Federația Rusă, Turcia, Grecia, Slovacia, Polonia), precum și legăturile naturale cu Republica Moldova, creează premisele realizării unui echilibru economic și politic în această parte a Europei și a lumii.

Un sistem de colaborare a țărilor din jurul Mării Negre (România, Ucraina, Fed. Rusă, Georgia, Turcia, Bulgaria) poate oferi avantaje complementare celui orientat preponderent spre vestul continentului.

Legăturile în dezvoltare ale țării noastre cu Uniunea Europeană (inclusiv prin noile funcțiuni ale axei fluviale Rotterdam - Rin - Main - Dunăre - Marea Neagră) și legăturile cu zona economică a Mării Negre plasează România într-o nouă poziție geografică, economică și politică, între Europa și Asia.

C. Alte coordonate

Teritoriul României este definit ca un spațiu geografic cu trei componente esențiale: *Carpații*, *Dunărea* și *Marea Neagră* (Fig. 3). Acest spațiu **carpato-danubiano-pontic** este leagănul de locuire și existență multimilenară a unei populații autohtone continue și stabile; în ultimile două milenii s-a individualizat ca un spațiu de romanitate, situat la marginea nord-estică a romanității europene. Caracterul latin al limbii române, la care se adaugă numeroase alte aspecte (antropologice, etnografice, toponimice, istorice), face din teritoriul carpato-danubiano-pontic un spațiu al latinității. Elementul alogen (îndeosebi slav și maghiar), care s-a adăugat mai târziu, nu a modificat structura de bază a poporului român.

Țara noastră are o **suprafață de 238.391 km²** și o populație de **21,4 milioane locuitori** (în 2011). Este o țară de întindere medie (DOC 2), iar din punct de vedere al populației este o țară mijlocie, cu un important potențial demografic.

Țările vecine sunt: în nord-est, **Republica Moldova**, în nordul țării și în nordul Dobrogei, **Ucraina**, în sud, **Bulgaria**, în sud-vest, **Serbia**, iar în nord-vest, **Ungaria**. În partea de sud-est, România este mărginită de Marea Neagră (DOC 3, Fig. 3).

Fig. 1 Poziția fizico-geografică a spațiului carpato-danubiano-pontic în Europa (Distanțele față de extremitățile continentului sunt considerate dintr-un punct central al acestui spațiu) ▶

Fig. 2 Poziția României în Europa ▶

Cifrele reprezintă:

1. Luxemburg
2. Monaco
3. Liechtenstein
4. San Marino
5. Vatican
6. Andorra
7. Bosnia și Herțegovina
8. Teritoriu aparținând Federației Ruse
9. Partea europeană a Turciei
10. Muntele Neagru

Fig. 3 Poziția geografică a României ▲

DOC 1

Punctele extreme ale României

	Punctul extrem (localitatea)	Longitudine estică	Latitudine nordică
Nord	Satul Horodiștea	26°42'05"	48°15'06"
Sud	Orașul Zimnicea	25°23'32"	43°37'07"
Est	Orașul Sulina	29°41'24"	45°09'36"
Vest	Comuna Beba Veche	20°15'44"	46°07'27"

DOC 3

Lungimea frontierelor României și tipul de frontieră*

	Lungimea frontierelor (km)			
	Totală	Terestră	Fluvială	Maritimă
Total granițe	3149,9	1085,6	1816,9	247,4
Bulgaria	631,3	139,1	470,0	22,2
Serbia	546,4	256,8	289,6	
Republica Moldova	681,3	-	681,3	
Ucraina	649,4	273,8	343,9	31,7
Ungaria	448,0	415,9	32,1	
Marea Neagră	193,5	-	-	193,5

* După Anuarul Statistic al României, 2008

■ *Elaborați un text de o jumătate de pagină în care să precizați elementele principale ale poziției geografice a României.*

DOC 2

Comparație între întinderea țării noastre și a altor țări cu o suprafață apropiată în Europa (a) și pe Glob (b)

a)

Loc	Țara	Suprafața (km ²)
8	Norvegia	323.786
9	Polonia	312.680
10	Italia	301.336
11	Regatul Unit	242.513
12	România	238.391
13	Belarus	207.600
14	Grecia	131.960
15	Bulgaria	111.002

b)

Loc	Țara	Suprafața (km ²)
77	Guinea	245.857
78	Regatul Unit	242.513
79	Uganda	241.551
80	Ghana	238.533
81	România	238.391
82	Laos	236.800
83	Guyana	214.999
84	Belarus	207.600

Relieful

1. Caracteristicile, formarea și evoluția reliefului
2. Unitățile majore de relief ale României
3. Carpații Orientali
4. Carpații Meridionali
5. Carpații Occidentali
6. Depresiunea Colinară a Transilvaniei
7. Subcarpații, Podișul Getic și Podișul Mehedinți
8. Podișul Moldovei
9. Podișul Dobrogei
10. Câmpia de Vest și Dealurile de Vest
11. Câmpia Română, Lunca Dunării și luncile râurilor
12. Delta Dunării
13. Platforma continentală a Mării Negre

NOȚIUNI CHEIE

Unități de relief

Forme de relief

Trepte de relief

Carpații și Depresiunea Colinară a Transilvaniei

Dealurile și podișurile

Câmpiile

Evaluare secvențială

OBIECTIVE

1. Cunoașterea caracteristicilor generale ale reliefului.
2. Înțelegerea complexității reliefului.

DICȚIONAR

FORMĂ DE RELIEF – reprezintă înfățișarea concretă a suprafeței terestre, pentru întinderi mici și mijlocii, cu o anumită omogenitate a aspectului, a alcătuirii geologice și a factorilor modelării care au determinat-o.

RELIEF – totalitatea denivelărilor suprafeței terestre care redau forma exactă a acesteia.

TIP DE RELIEF – reprezintă o familie de forme de relief datorate unui element determinant: gheața pentru relieful glaciatic, râul pentru relieful fluvial etc.

TREAPTĂ DE RELIEF – o asociere altimetrică a denivelărilor scoarței terestre, pe anumite intervale, considerate de obicei astfel: 0-200 m pentru câmpii, 200-800 (1000 m) pentru dealuri și podișuri, peste 800 (1000 m) pentru munți; există desigur și abateri de la aceste valori.

UNITATE DE RELIEF – întindere relativ bine delimitată de alte regiuni înconjurătoare, cu un ansamblu de forme de relief care sunt asociate spațial, teritorial.

1. Caracteristicile, formarea și evoluția reliefului

A. Armonia și proporționalitatea reliefului

Relieful țării noastre reprezintă substratul pe care se desfășoară toate activitățile social-economice. Totodată, pe suprafața reliefului interesează factorii naturali (climă, hidrografie, vegetație, soluri, alcătuire geologică, forme și tipuri de relief) și social-economici (populație, așezări, activități economice, amenajări antropice), creându-se un teritoriu calitativ nou, denumit **spațiu geografic**. Acesta include deopotrivă elemente vizibile (peisaje geografice), fenomene și succesiuni (ale mediului geografic privit ca sistem), precum și anumite caracteristici calitative care îi conferă atributul de **mediu înconjurător** (înțeles ca mediu înconjurător al omului și al societății omenești).

Elementul care conferă o mare diversitate și specificitate caracteristicilor generale, regionale și locale ale spațiului geografic este **relieful**. Acesta imprimă anumite particularități peisajului, caracteristicilor de mediu și, în ultimă instanță, aspectului geografic al locurilor. Relieful este, în acest fel, elementul central și uneori cel mai important al spațiului geografic.

Relieful țării noastre trebuie privit în cele trei aspecte complementare: *trepte de relief, forme (și tipuri) de relief și unități de relief*.

Caracteristicile reliefului României sunt următoarele: **proporționalitate, dispunere concentrică, varietatea mare a formelor și complementaritatea unităților de relief**.

► **Proporționalitatea** reliefului se referă la existența celor trei trepte de bază (câmpii, dealuri și podișuri, munți); acestea se găsesc în proporții aproximativ egale, care reprezintă, fiecare, 1/3 din întinderea țării (Fig. 1).

Treapta câmpiilor cuprinde porțiunile situate între 0 și 200 m (pe alocuri chiar mai mult). Această treaptă este formată din regiunile propriuzise de câmpie și porțiunile joase (sub 200 m) ale dealurilor și podișurilor. În cadrul treptei câmpiilor se poate identifica o parte mai joasă, formată din Lunca Dunării și luncile principalelor râuri.

Treapta dealurilor și a podișurilor (200-800 m) cuprinde porțiunile de dealuri joase (200-500 m),

dealurile mai înalte și chiar munții cu altitudini reduse (500-800 m).

Treapta munților cuprinde toate înălțimile mai mari de 800 m. Pe cele mai mari întinderi munții sunt mici (sub 1200 m) și mijlocii (între 1200-1800 m), iar pe suprafețe reduse, apar și munții înalți (cu peste 2000 m).

► **Dispunerea concentrică** a reliefului are următoarele aspecte:

- treptele de relief sunt concentrice (în centru se află situații munții, în jurul acestora, dealuri și podișuri și, la periferie, câmpii (Fig. 2);

- formele de relief se succed, de asemenea, concentric (de la relieful montan la cel de dealuri și câmpii);

- unitățile de relief sunt tot concentrice: în partea centrală se află Carpații și Depresiunea Colinară a Transilvaniei, urmați spre exterior de dealuri pericarpatică (Dealurile de Vest, Subcarpații, Podișul Mehedinți, Podișul Getic), apoi câmpii și podișuri exterioare (Câmpia de Vest, Câmpia Română, Podișul Moldovei, Podișul Dobrogei);

- hidrografia urmează această structură concentrică a reliefului, care este evidențiată de caracterul radial al rețelei de râuri.

► **Varietatea mare a formelor de relief**

Pe o suprafață de întindere relativ redusă, se întâlnește o mare varietate de forme și tipuri de relief. Astfel, în zonele montane există un relief influențat de caracteristicile rocilor, cu forme mai masive pe rocile dure etc., relief glaciatic (la cele mai mari înălțimi), relief carstic (pe calcare), văi adânci, chei, depresiuni intramontane, culmi netede, creste ascuțite și altele. Regiunile deluroase au depresiuni, culmi, abrupturi datorate caracteristicilor rocilor, alunecări de teren, văi largi, platouri netede sau ușor înclinate. În regiunile de câmpie întâlnim suprafețe netede, orizontale (pe mari întinderi), terase ale râurilor, văi și lunci largi, acumulări de nisip și altele. De asemenea, Delta Dunării are forme specifice de relief, iar în lungul țărmului Mării Negre găsim un relief litoral.

Există, de asemenea, o mare varietate de forme și tipuri de relief, influențate de alcătuirea geologică a substratului și de vechimea rocilor.

OBIECTIVE

1. Cunoașterea succesiunii în timp a formării unităților mari de relief.
2. Înțelegerea modului de stabilire a etapelor de evoluție a reliefului.

DICȚIONAR

GLACIAȚIUNE – fenomen tectonic complex, predominant climatic, de transformare a mediului înconjurător; în timpul glaciațiunii, la latitudini temperate și reci clima s-a răcit foarte mult, extinzându-se suprafața ocupată de ghețari (în munți și în zonele polare).

MUNȚI HERCINICI – munți formați în timpul orogenezei hercinice (în țara noastră partea de nord a Podișului Dobrogei - Munții Macinului - este formată în timpul orogenezei hercinice).

OROGENEZĂ – fenomen de cutare și ridicare a scoarței terestre.

► Complementaritatea unităților de relief

Disponerea unităților de relief (din partea centrală spre exterior) arată un caracter concentric al acestora, dar și multiple elemente de complementaritate.

Astfel, spre exemplu, Carpații Meridionali reprezintă o unitate de relief, care are atât spre nord, cât și spre sud, unități de relief mai joase. Carpații Occidentali, Dealurile de Vest și Câmpia de Vest sunt trei trepte care scad altitudinal spre vest, dar sunt străbătute de aceeași rețea hidrografică și sunt situate în succesiune. Resursele energetice de bază, care au un caracter complementar între ele, se află situate în unități geografice diferite: hidroenergie și huilă în Carpați, petrol în zonele extracarpate, gaz metan în Depresiunea Colinară a Transilvaniei. Rețeaua hidrografică, depresiunile și culoarele de vale creează posibilitatea reală de a se realiza legături strânse între unitățile de relief mai apropiate sau mai îndepărtate.

B. Formarea și evoluția reliefului

Relieful țării noastre este rezultatul unei evoluții îndelungate în timp, determinate de *evoluția generală a scoarței terestre* (îndeosebi tectonica plăcilor), *etapele de formare a munților* (orogeneze) (DOC 1), de *caracteristicile geologice ale substratului* și de *acțiunea agenților modelatori externi*.

Datele care atestă această evoluție se pot grupa în două categorii: **caracteristicile geologice ale substratului** – categorii de roci, diferite vârste ale acestora, modul de aranjare a straturilor, reperele cronologice (Fig. 3) – și **aspectul exterior al reliefului** – diferite tipuri și forme de relief care atestă anumite condiții de formare și o anumită succesiune în timp.

Din analiza acestor date se poate schița evoluția generală a reliefului din timpuri îndepărtate până în prezent.

► Cele mai vechi urme ale unui uscat continental au fost identificate în fundamentul Podișului Moldovei. Acesta face parte din cel mai vechi nucleu continental european (denumit Platforma Est-Europeană); în fundamentul Podișului Moldovei, relieful acestui vechi continent se află în adâncime (acoperit de strate sedimentare mai noi), dar spre estul continentului se află situat la suprafață.

► Partea centrală a Podișului Dobrogei (denumită Podișul Casimcei) este formată din roci specifice (șisturi verzi), care sunt cele mai vechi roci de pe teritoriul țării noastre situate la suprafață. Această porțiune a făcut parte dintr-un lanț muntos (Munții Caledonieni) format într-o veche orogeneză (denumită orogeneza caledoniană), ale cărei urme se întâlnesc pe suprafețe mai întinse în Peninsula Scandinavă și Insulele Britanice. Acest lanț muntos reprezintă a doua mare porțiune a continentului european adăugată vechiului nucleu continental. Eroziunea îndelungată a transformat lanțul muntos într-un podiș jos, erodat.

► În nordul aceluiași podiș se află urme ale unor munți care s-au format într-o etapă ulterioară (orogeneza hercinică): Munții Macinului.

► Între continentele nordice și sudice ale Terrei a existat un teritoriu întins (cu aspectul unui ocean) de acumulare îndelungată a sedimentelor, pe locul căruia s-a format, în urma orogenezei alpine, sistemul muntos alpino-himalayan, din care face parte și lanțul Munților Carpați cu regiunile sale înconjurătoare.

Cele mai vechi porțiuni ale Carpaților, care s-au format și s-au ridicat primele în timp, au fost cele acoperite cu roci tari (îndeosebi șisturi cristaline), după care au apărut regiunile cu strate sedimentare cutate („flis”, cu suprafețe mai întinse în Carpații Orientali). O dată cu apariția și ridicarea lanțului carpatic, în interiorul acestuia s-a produs o scufundare, în urma căreia s-a format o regiune de acumulare a sedimentelor (în prezent, Depresiunea Colinară a Transilvaniei). Ultima ridicare mai importantă a Carpaților a determinat și ridicarea Depresiunii Colinare a Transilvaniei, formarea Subcarpaților și a lanțului vulcanic din Carpații Orientali, transformarea succesivă, în uscat, a Podișului Moldovei, Dealurilor de Vest, Podișului Getic și a regiunilor de câmpie. Formarea celor două regiuni de câmpie (Câmpia de Vest și Câmpia Română) s-a realizat prin umplerea unor resturi ale mărilor din trecut cu sedimente aduse de râuri și transformarea lor în regiuni de uscat; acest fenomen continuă astăzi în Delta Dunării.

► Într-o perioadă geologică recentă (ultima glaciațiune), datorită instalării unui climat foarte rece, pe cele mai înalte vârfuri ale Carpaților Meridionali și în Munții Rodnei s-au instalat ghețari, care au format relieful glaciar actual.

Fig. 1 Împărțirea proporțională a treptelor de relief pe teritoriul României ▶

DOC 1 **Orogezele caledoniană, hercinică și alpină**

Orogeza caledoniană a afectat marginile nucleelor continentale ale Laurasiei (și într-o măsură foarte mică cele ale Gondwanei). Ea se regăsește pe întinderi mai mari în structurile actuale ale munților din estul Americii de Nord, estul Groenlandei și nord-vestul Europei (nordul Insulelor Britanice și Alpii Scandinaviei); relieful lor a fost „întinerit” de modelarea glaciară, care a creat frecvent fiorduri adânci; înălțimea mai mare a Alpilor Scandinaviei este datorată „eliberării” acestora de inlandsisul glaciațiunii cuaternare, care a permis ridicarea lor altitudinală.

Orogeza hercinică a adăugat continentelor inițiale (scuturile vechi cu sau fără regiuni caledoniene) un sistem montan mai amplu decât cel anterior, dezvoltat mai mult în continentele nordice. Numele orogenezei provine de la Munții Harz din Germania. În prezent cuprinde podișuri, masive muntoase, depresiuni acoperite cu sedimente ulterioare și chiar lanțuri muntoase întinse, dar reduse altitudinal (Munții Ural). Această orogeneză, în cazul munților din Europa, este pusă pe seama coliziunii dintre fragmente ale continentelor nordice și sudice.

Orogeza alpină, cea mai recentă în timp, reprezintă expresia cea mai evidentă a deplasării plăcilor tectonice: deplasarea spre vest a Plăcii Americane (care, prin coliziune cu Placa Pacifică, a generat sistemul andin) și deplasarea spre nord a unor plăci provenite din fragmentarea Gondwanei (Plăcile Africană, Arabă și Indo-Australiană) care a generat sistemul alpino-himalayan.

■ Urmăriți Fig. 1 în care sunt reprezentate cele trei trepte principale de relief. Analizând această hartă demonstrați caracterul proporțional, concentric și armonios al reliefului țării noastre.

■ Urmărind Fig. 2 precizați succesiunea unităților de relief, de la vest spre est, și a principalelor trepte de relief, de la altitudini coborâte la cele mai mari înălțimi.

■ Demonstrați legătura dintre evoluția reliefului țării noastre și evoluția generală a reliefului Europei.

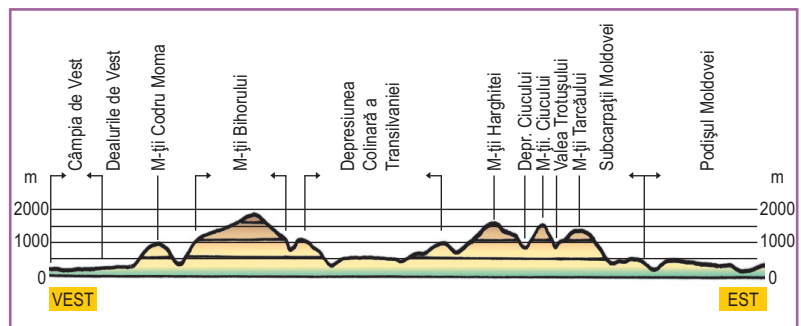
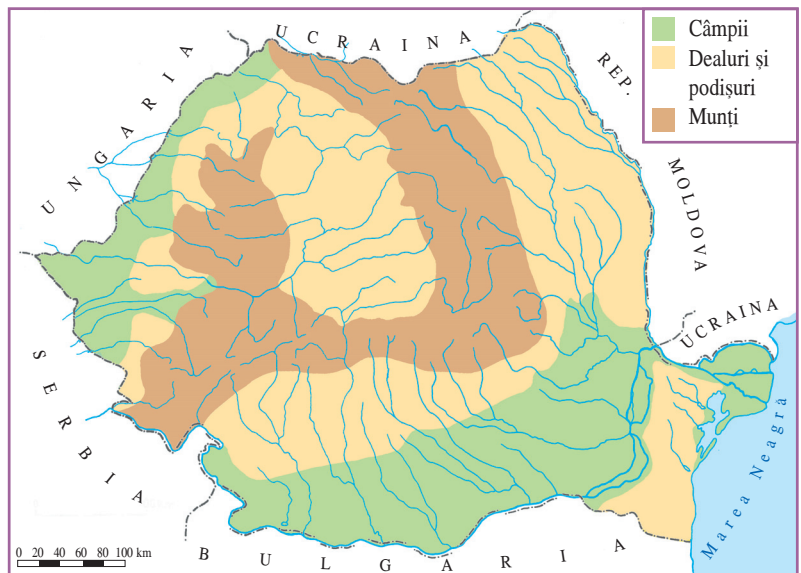
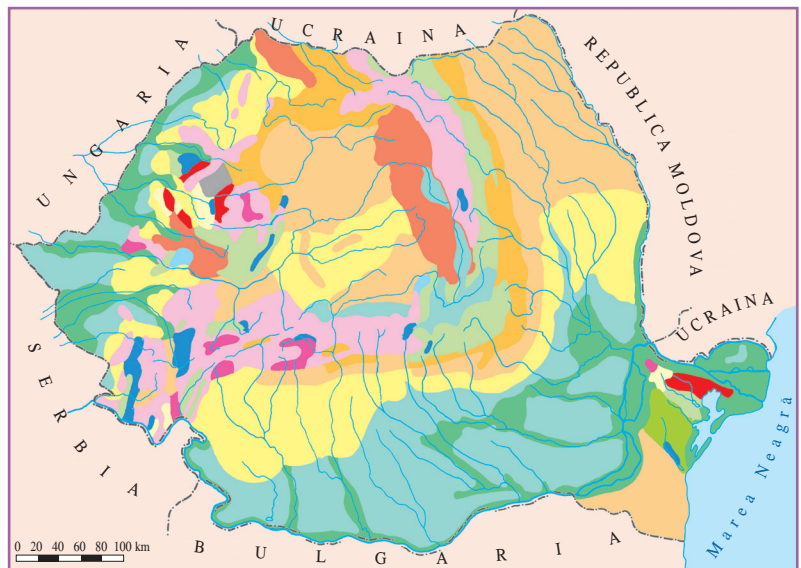

Fig. 2 Profil vest-est prin relieful României ▶

I. Formațiuni metamorfice:	II. Rocii eruptive:	III. Formațiuni sedimentare
Șisturi cristaline	Riolit și dacit	Andezite, piroclastite și formațiuni vulcano-sedimentare
Șisturi verzi (parțial acoperite cu lăöss)	Bazalt	
	Granit	

Fig. 3 Schiță geologică generalizată și simplificată a României ▶

2. Unitățile majore de relief ale României

Unitățile de relief constituie anumite suprafețe, relativ bine delimitate, care au anumite caracteristici comune pe întreaga întindere a acestora. Principalele caracteristici care permit identificarea, delimitarea și definirea unităților de relief sunt: *poziția geografică* (în raport cu alte unități înconjurătoare), *altitudinile*, *caracteristicile substratului* (alcătuire geologică), *forme și tipurile de relief predominante pe o anumită suprafață*.

O unitate de relief poate avea întinderi foarte variabile. Prin **unități majore** înțelegem *acele suprafețe care sunt semnificative la scara întregului teritoriu la care se raportează*. Pentru țara noastră, unitățile majore de relief sunt următoarele: **Carpații Orientali** (cu trei subdiviziuni transversale), **Carpații Meridionali** (cu patru subdiviziuni), **Carpații Occidentali** (cu două mari subdiviziuni), **Depresiunea Colinară a Transilvaniei**, **Dealurile de Vest**, **Subcarpații** (cu trei subdiviziuni transversale), **Podișul Getic**, **Podișul Mehedinți**, **Podișul Moldovei**, **Podișul Dobrogei**, **Câmpia de Vest**, **Câmpia Română**, **Lunca Dunării**, **Delta Dunării** (și câmpia litorală), **Platforma continentală a Mării Negre**.

Se observă că unele unități majore au întinderi foarte mari (Câmpia Română, Carpații Orientali), iar altele sunt mai mici sau foarte mici (Podișul Mehedinți) în raport cu celelalte. În aceste condiții remarcăm că nu întinderea (suprafața) unei anumite unități de relief reprezintă elementul principal al definirii acesteia, ci anumite caracteristici și o anumită omogenitate a reliefului unității respective în ansamblul său; în acest sens, Podișul Mehedinți este un foarte bun exemplu de unitate de relief bine individualizată și care are caracteristicile unei unități majore, asemănătoare celorlalte menționate mai sus.

Unitățile de relief se grupează, de obicei, în raport cu marile trepte de relief, distingându-se în acest fel *unități montane*, *unități de dealuri și podiș* și *unități de câmpie*.

Aceste unități majore cuprind la rândul lor mai multe *diviziuni*, care pot fi din ce în ce mai mici. Astfel, o subdiviziune a Carpaților Orientali o reprezintă grupa lor nordică, denumită Carpații Maramureșului și ai Bucovinei. Acest sector are în componența sa mai multe masive muntoase și depresiuni. O subdiviziune a acestui sector se află situată în partea de est și poartă denumirea de Obcinele Bucovinei, formate la rândul lor din alte trei unități componente (Obcina Mestecănișului, Obcina Feredeului și Obcina Mare), fiecare cu o serie de culmi, bazinete depresionare, văi, care reprezintă alte subunități ale acestora.

Fig. 1 Unități și subunități principale de relief

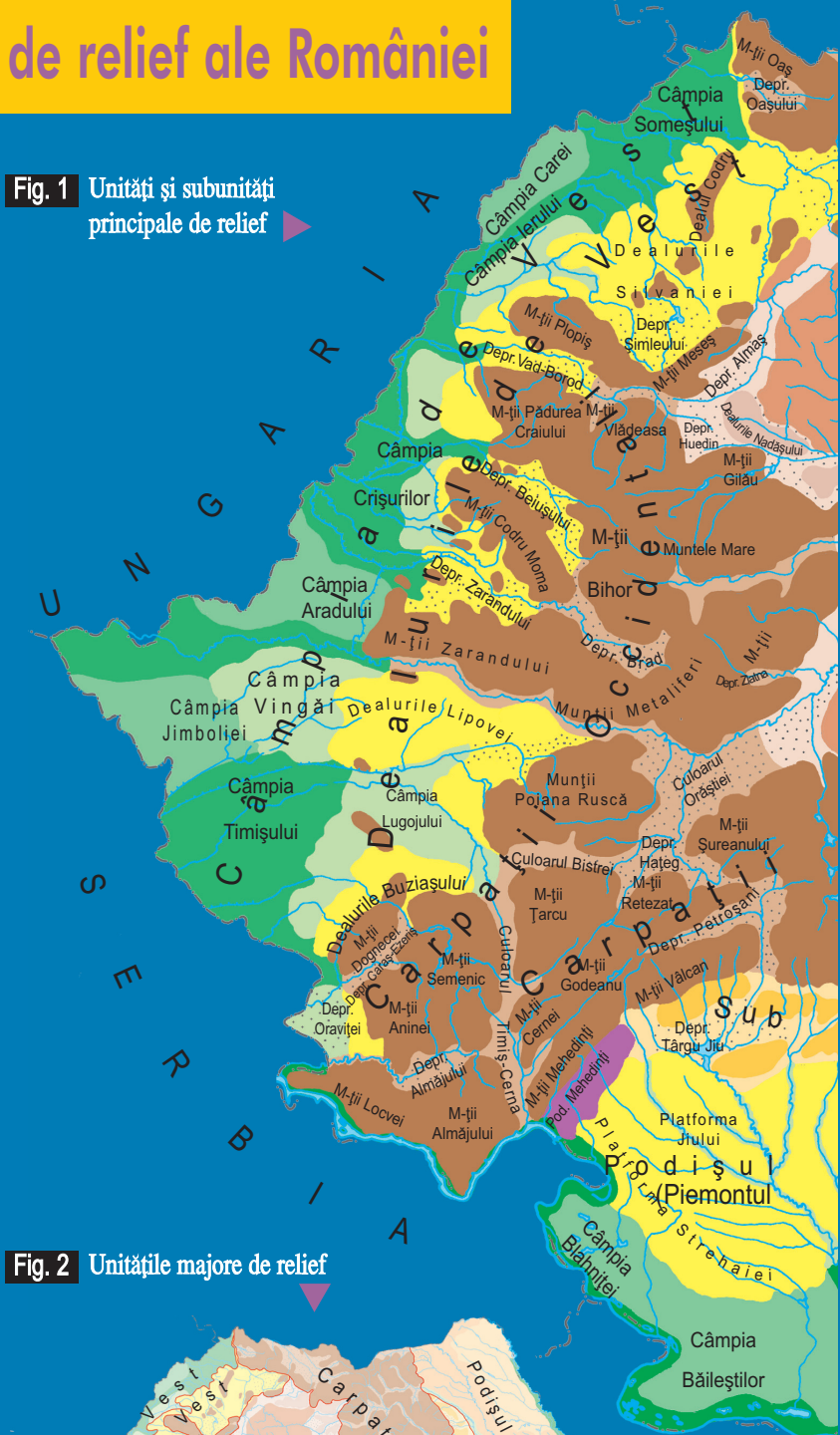
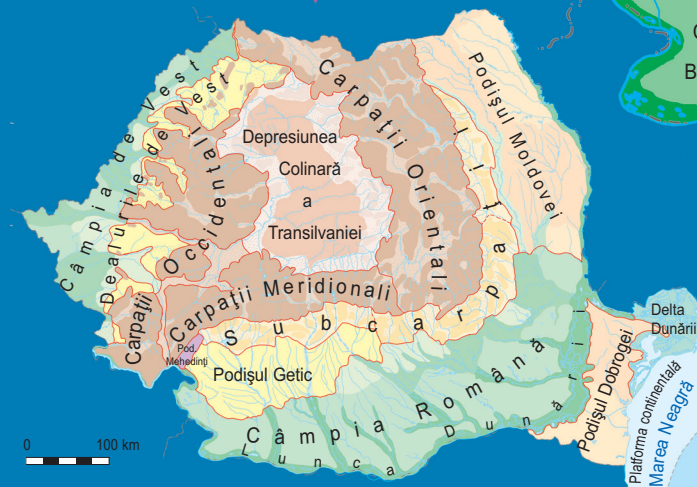

Fig. 2 Unitățile majore de relief

Abrevieri:
 M-ții - Munții
 C. - Câmpia
 Cl. - Culmea
 Depr. - Depresiunea
 Pod. - Podiș

I. Carpații și Depresiunea Colinară a Transilvaniei

- A. Carpații
 - Munți
 - Depresiuni intramontane și culoare

B. Depresiunea Colinară a Transilvaniei

- Zona de podiș
- Dealuri și depresiuni submontane

II. Dealuri și podișuri

- Podiș pe structuri montane
- Subcarpații (dealuri și depresiuni)

Dealuri pericarpatice predominant piemontane (Podișul Getic, Dealurile de Vest)

- Podișuri extracarpatice
 - cu altitudini mari
 - cu altitudini mici

III. Câmpii

- Câmpii înalte
- Câmpii orizontale
- Câmpii joase (de coborâre)
- Lunci
- Câmpie deltaică și litorală

